

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre _ _ 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Erélytelenség ?

Irtó: Argus.

(Vége).

Az utóbbi, a pisztolytól való elzárás, helyesebb és alaposabb számítással talán keresztülvihető lett volna. S csodálkozom is, hogy most, mikor napról-napra olvassuk a háborús hírekből a záró tüzet, nem ezt alkalmazta az őrsparancsnok. Ha a gyilkos elhelyezkedése megfelelő volt egy ilyen előkészületbe, az alábbi kiszámítással talán végrehajtható is lett volna.

Másod- vagy harmadmagával odahúzódott volna az őrsparancsnok, ahonnan a pisztoly lelövését sikeresen megkísérelte s az ajtó betörésének egy bizonyos jelre egyidejűleg való elrendelése mellett, gyors egymásutánban több lövest adott volna le az asztalon volt pisztoly és a gyilkos közötti térre.

Talán visszaretent volna a gyilkos a sok lövéstől s úgy ez, mint az ajtó betörése olyan zavarba hozhatta volna, hogy nem kapkodott volna pisztoly után. S ha mégis bemerészkedett volna a zárótüz körletébe, vagy halálos sérülést kap, vagy csak egy olyan súlyos, de nem életveszélyes sérülést, a mely megakadályozta volna őt úgy az öngyilkosság, mint az esetleges ellenszegülésben.

Ha halálos lövést kap: elérte volna a célját. Ha életben marad: az őrsparancsnok terve sikerül. Az ajánlott eljárás tehát kétféle olyan eredménnyel kecségető, a melyek mindogvike megállotta volna a helyét a kritika szörszálhasogatása előtt.

Ugyanesek a háborús viszonyok ismerete még egy, talán épen a legbiztosabb eredményt ígérő eljárást is juttathatott volna az őrsparancsnok eszébe.

Egy erősen és hirtelen kábító, de nem halálos hatású bűzhomba vagy hasonló hatású folyadék alkalmazását.

Nem ismerem ezeknek előállításí módját, de azt hiszem, hogy valamelyik legközelebbi gyógyszerárban, a várakozással eltöltött időnél hamarabb is elkészíthető lett volna.

Az erre való gondolkodás hiánya azonban nem róható fel az őrsparancsnoknak, mert hasonló helyzetben, azt hiszem, igen kevés esendőrnök jutott volna eszébe.

Pedig, hogy nem hatástalan eszköz, bizonyítja az, hogy a harcstéren is ugyanezek óvakodnak a hatásától.

Amint látjuk, humánus, de leleményes eljárás mellett, több olyan lehetőség kínálkozhatik, a melyek elántorithatják a leghelyesebb felfogású esendőrt is az erélyesség egyetlenegy esbetőségének alkalmazásától.

Mert hát mit tehetett volna az erélyes esendő ?

A esendőrségi utasítások I. rész 12. §-ának 2. pontja alapján, a mely szerint a esendő fegyverének használatára mindenki ellen jogositva van:

«ha a tettenért gonosztevő vagy alapos gyanuval terhelt egyén, felfegyverkezve lévén, az előzetes felszólítás dacára magát önként meg nem adja, vagy esetleg védett helyzetéből előjönni vonakodik» — egyszerűen lelőtte volna az ismételt felszólításra engedetlenkedőt.

Ehhez azonban — valljuk be — semmiféle erélyesség nem szükséges, mert ez az eljárás nem egyéb, mint betűszerinti értelmében való érvényesítése annak a törvényes jognak, a mely a esendőrt az erőhatalmi rendszabályok alkalmazása körül kétségtelenül megilleti.

És, ha az a gyilkos a többszöri felszólításra azt a választ nem adja, hogy ő már nem hánt senkit, sőt a vadászfegyvert ki is adta — s hogy a pisztollyal pedig öngyilkosságot fog elkövetni — a fegyverhasználat mindjárt alkalmazásba vehető lett volna.

Az említett kijelentések után azonban több mint valószínű, hogy más esendő is gondolkozóba esett volna és mérlegelte volna a felvetődött eseménynél azt, vajjon köteles-e a esendő egy öngyilkosságra törekvőt, eme szándékában való megelőzés mellett, hivatalból a másvilágra segíteni ?

Fura egy eset ez.

Először is kérdés: vajjon ezt a tömeggyilkost jogosan lehetett-e gonosztevőnek tekinteni ?

A gyilkosságok indító okait, az előzményeket és magát a gyilkost az őrsparancsnok bizonyára ismerte. Így bizonyára tudhatta azt is, iszákos természetű volt-e a delirium már felismerhető jeleivel, a melynek fokozódását a harcstéren levő lét, az előző éjszakai, talán mértéken túli borozgatás nagyban előmozdithatta. Vagy épen ellenkezőleg, szeszes italt nem igen élvezett ez

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER I.

es. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánoshíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsorélása. — Árjegyzék minden hangszerről külön kldetik.

az ember s az előző éjszaka mértéken túl élvezett különféle szeszes italoktól származható heveny alkoholmérgezés hatása alatt ragadtatta magát a rémes tettei; esetleg családi terbeltség következtében elmeháborodásra hajló természetű volt és pillanatnyi elmezavarban, vagy üldözési mániában szenvedve követte el a tömeggyilkosságot.

Ezeknek a betegségeknek már az egyike is elégséges ahhoz, hogy felmentő vagy nagyon enyhe ítéletet hozzon a bíróság a gonosztevőnek képzelt tömeggyilkos felett.

Mint hogy pedig mindazok előtt, a kik a gyilkost ismerték, valószínűleg ismeretesekek voltak annak magánviszonyai, jelleme, természete, szervezeti és elmebeli esetleges degeueráltsága és ismervén a gyilkosságok közvetlen előzményeit és indító okait is — hiszen maga a gyilkos beszélgette el — tisztában lehettek azzal, hogy cinikus gyilkossal-e vagy beteg emberrel állanak szemben.

Ha már most csakugyan egy örült rémtettének tudják azt a megdöbentő esetet, nagyon is leújtó kritikát gyakorolnának egy olyan csendőr felett, a ki ezek ismerete és a fennforgó körülmények mellett, csupa erélyességből élne a törvenyadta jogával és egyszerű lelövésrel venné elejét a további eljárásnak akkor, a mikor az a beteg ember, világos pillanatsíiban maga is megiszonyodva tettétől, elfogadható magyarázatot ugyan nem ad, de jobbra-balra bucsuzkodva kijelenti, hogy öngyilkosságra határozta el magát.

Igaz, hogy a csendőr nem pszichológus, nem lélekbuvár, de annyit mégis tudnia kell és tud is, hogy az örült embert, még ha gyilkol is, másféle bánásmódban szokták részesíteni, mint a veszettállatot.

Száz csendőr üldözte és elég erélyesen üldözte Vitális Imrét, a beképzelt haramiát s a mikor egy házba beszoritra, szintén meg nem adta magát, többen is meglőtték, de — ha jól emlékszem — mégis a saját lövésével vetett véget az életének és még sem jutott eszébe senkinek sem, hogy erélytelenséggel vádolják meg az üldöző csendőröket.

A fentebbemlített kiéheztetésre felhozok itt egy fegyverhasználati esetet.

Egy többször büntetett, fegyházviselt betörő másodízben kereste fel Albertfalva községben egy jómódu asztalosmester tyukólját, hogy azt a néhány darab fajbaromfit, a mit elsőízben ott hagyott, elemelje.

Szerencsétlenségére időközben jelzőcsengővel kötötte össze az asztalosmester a tyukólat a lakással s így mindjárt észrevették, mihelyt a betörő a zárt tyukólbába behatolt. Fiával kisietve meglepték a betörőt s ez, miután nem volt kilátás menekvére, hebuződött a

tyukólbába, bebuzta és bezárta maga után az ajtót és lelövésrel fenyegette meg az asztalosmestert és fiát, ha hozzá közelodnek vagy ki akarják huzni a tyukólból. Ez utóbbiak aztán mit tehettek mást, a fal mellett az ajtóhoz buzódtak és egy erős czölöppel kívülről betámasztották a befelé záródó ajtot s magára bizván a fenyegetődő betörőt, értesítették a budafoki csendőrséget.

Két főből álló járőr jött ki a helyszínére s tekintet nélkül az éjszakai időre, azonnal felszólították az előtűk ismeretlen és láthatatlan betörőt, hogy nyissa ki az ajtót, jöjjön elő és adja meg magát.

— Lövök de nem adom meg magam! — válaszolt ismételtén amaz, belülről s bár ekkorára már alkalma volt meggyőződni, hogy az egy szeles épületnek háromrészre osztott és a háromrésznek is közepén levő tyukólból sehol másutt, csak az ajton távozhatik el, a csendőrkézre jutást tehát el nem kerülheti, mégis lövésrel fenyegetődött.

A járőr nem tudhatta, nem láthatta, vajjon tényleg van-e fegyvere a betörőnek, azt sem tudhatta, hogy gonosztevőnek tekinthető-e az illető, de mivel lövésekkel fenyegetődött, a járőrvezető altiszt az eredménytelen figyelmeztetések után nem annyira a hang — tehát a felsőtest — irányába, mint inkább a fenyegetődő lába irányába, felülről lefelé rézsut irányban belélt az ajtón és véletlenül sikerült neki a betörő alsó lábszárát keresztül löni, mire az látván, hogy fele sem tréfa a dolognak, kinyitotta az ajtót, előjött és megadta magát.

Ekkor látták, hogy nincs nála lőfegyver, sőt semmi más fegyvernek nevezhető tárgy vagy eszköz, csupán egy kilónyi súlyu, rozsdás, nagy ács-vaskapocs, a mivel t. i. a zárt lefeszítette.

Rögtön orvosért küldtek, addig is bekötözték a lábát, az orvos pedig friss és szakyszerű kötést tett rá, mégis miután a felhágó ér a lövedék által összeroncsoltatott, mire kocsin a fővárosi Rókus kórházba szállították, annyi vért vesztett, hogy meghalt.

Rövid kivonatban ez az eset lényege.

A csendőrségi szervezeti utasítás 12. §. 2. pontjának követelményei fennforogtak ebben az esetben, csupán az hiányzott, hogy a járőr a betörő fegyverét nem látthatta és ennél fogva nem tudhatta van-e fegyver a betörőnél.

Nem volt azonban oka efelett kételkedni, mert hiszen a beszorított közártalmu lövéssel fenyegetődött, már pedig az olyan betörő, a ki fegyverrel jár s a ki felfegyverzett csendőr járőrrel szemben is lelövéssekkel fenyegetődzik, csak hivatásos betörő, tehát gonosztevő lehet, a minthogy elfogása után ki is derült, hogy a

Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatáson **CAMPOLIN** törvényileg védett vízhatlan bőrkemencevel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

Krayer E. és Társa cségtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

A román harctérről. — Zene a fronton.

többek közt már egy izben, nem is sokkal azelőtt, hét évig ült a fegyházban.

Mégis mindezek dacára, az eset nyilvánosságra jutása után, de még jóval az ügy érdemleges elbírálása előtt, kétféle vélemény alakult ki előjárói körökben. Egyik fél és pedig az erősebb fél, azt vitatta, hogy a fegyverhasználatra semmi szükség sem volt, hanem ki kellett volna a betörőt éheztetni. A kisebb fél ellenben helyesnek találta a járőr eljárását.

És bizony a vizsgálatot vezető hadbírónak minden jogi tudását latba kellett vetni, az esetet kétizben is ki kellett vizsgálni, hogy a szerkesztett bírói előadásban úgy kidomboríthassa a fegyverhasználat jogosságát, hogy ahhoz az előző előjárói ellenvélemények által is befolyásolt két csendőrtiszti bizottsági tagnak a hozzájárulását biztosíthassa és ezek alapján a szintén ellenvéleményen levő kerületi parancsnoknak a fegyverhasználat jogos voltát tartalmazó határozathoz szükséges megerősítést kieszközölhesse.

Tudjuk, hogy a bíró is ember s hogy nem épen a törvény holt betűje alapján ítél, hanem érzelmi szempontok is befolyásolhatják ítélete kimondásánál. Azt is tudjuk, hogy a törvény változatlansága dacára is, különleges események elbírálásánál, igen gyakran ellentétesek a bírók felfogásai is.

Nincs kizárva tehát, hogy az esetben, ha a megvádolt őrsparancsnok erélyesebb lesz és felszólításainak eredménytelensége esetén nem várva be a vizsgálóbíró kiszállását és intézkedését, hanem mindjárt fegyverét használja az engedetlenkedővel szemben s agyonlövi azt, az ügyben további eljárásra utasítandó hadbíró, ellentétben az utóbb említett kartársával, a kiéheztetés álláspontjára helyezkedve, jogtalanak találta volna az esetleges fegyverhasználatot és bűnvizsgálat keretében el is ítélné az őrsparancsnokot.

És ne felejtjük el azt sem, hogy azoknak, akik utólag mondanak bírálatot valamely eljárás felett sok idejük van a gondolkodásra és különféle kép morlegelven a dolgot, a sokféle felfogás közül azt választják ki, a melyik előtűnik a leghelyesebbnek látszik. S ha ezek dacára mégis tévednének, felelőségre vonástól nem kell tartaniuk.

A csendőrnek azonban rosszabb a helyzete. S a jelen esetben az őrsparancsnoké is elég kritikus volt. Ő akár irtelen elhatározás folytán, akár bosszabb gondolkodás után vagy által követi is el a hibát, minden esetre bűnhődnie kell. Legfeljebb a bűnhődés enyhébb vagy súlyosabb mértékére lehet elkészülnie.

Mielőtt tehát elítélő kritikát mondanánk valakinek a tett eljárása felett, gondoljunk bele magunkat az illető kritika alá vont helyzetébe, válasszuk meg a részünkről leghelyesebbnek ítélt eljárást, vegyük azt azután

elfogulatlan elbírálás alá, vegyük sorra a mellette és ellene szóló érveket és csak akkor mondjuk ki az eljárás felett az elítélő kritikát, ha a mi felfogásunknak nincs mások által jogosan és kivédhetlenül megsebezhető oldala.

És még egyet.

Az említett őrsparancsnok eljárásából az is kritika alá került, hogy nem nézett utána, vajjon a megölt nő sérülése halálos-e vagy sem és ez utóbbi körülmény fennforgása esetén több mint 30 órán át fentrengethető volna az a nő minden segítség nélkül.

Ez talán még sem róható fel az őrsparancsnok terhére?

Igaz ugyan, hogy a csendőrnek mindenre figyelemmel kell lennie. De olyan helyen, ahol többen vannak intézkedésre hivatottak, a kiknek ép úgy emberi kötelességében áll a kifogásolt részletnek utána nézni s ha az a nő csakugyan segélyre szorult, neki segítséget nyújtani, orvosért küldeni, talán mégis fontosabb kötelesség az, ha az őrsparancsnok a gyilkos fékentartásán, megfigyelésén, esetleges szökési kísérletének, vagy az elkövetett bűntett ismétlésének megakadályozásán fáradozik, a sérültek megvizsgálását, az ezeknek szükséges segélynyújtást és orvos iránti intézkedést pedig arra szintén hivatott és képesnek is ismert felnőttekre bizza.

A lőfegyverek gyermekkorából.

Egy angol kutató szerint az első kézipuskát Flandriában csinálták a XIV-ik század második felében. Megmosolyogni való, kezdetlegesen alkotmány [volt] még ebben az időben. Nem állt egyébből, mint egy vas-csőből, mely egy hosszú, egyenes fabothoz volt hozzá erősítve. Képzeltbűnk, mekkora ügygyel-bajjal járhatott ennek a középkori «golyó-szórónak» a megöltése, no meg különösen az — elsütése.

A kakassal s illetve ravasszal ellátott kézipuskát 1470-ben találták fel. Ezt «arquebus»-nak hívták s ez lehetett a későbbi karabélyok ősapja. A súlya tizenkét libra, azaz font volt, hossza pedig nem kevesebb, mint

ot sohasem ittunk. Azonban olcsó és kitűnő rumot ihatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenczumból házilag készíti. 1 üveg 1-20 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 7-20 kor. ért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélezim: Ozarich Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., azegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

Ingyen rum

A román frontról. — Tábori tüzérségünk.

három láb és három hüvelyk. Élénk fogalmakat alkotunk ebből a puska könnyen kezelhetőségéről.

Az első muskéta 1520-ban tűnik fel a láthatáron. Ez már meglehetősen tekintélyes hosszúságnak örvendett: öt láb öt hüvelyket tett az ki, míg a golyója épen egy és egyharmad unciát nyomott. Alva herczeg az ő arquebusierjeit ilyen muskétákkal szerelte fel 1567-ben.

A mi a lovasságot illeti, az már a XV. század közepe táján használt valami puskefélét, a mi azonban hadviselési szempontból az idők folyamán nagyon czélszerűtlenné bizonyult s a mint King kapitány említi: Cromwell Olivér volt az első az angol hadvezérek közt, ki legelőbb jutott annak tudatára, hogy a lovasságnak a kard az igazi fegyvere és nem a puska.

Régi krónikák szerint a kézipuskáknak bizonyos kezdetleges ós-alakját IV-ik Edward király honosította meg először Angliában, 1471-ben. De a minden gyökerecsre ujitásra rossz szemmel néző konzervativizmus útját állotta terjedésének s ezt a gyerekjáték-számba menő, a légynek sem vétő lövő-fegyvert már a floddeni csata után, 1530-ban betiltották. Az ezután következő harmincz éven át kizárólag az ijj volt kötelező fegyverül elfogadva Angolországban. De már az 1569-iki katolikus fölkelés napnál világosabban bebizonyította, hogy az ijj a még akkorában ugyan elég gyenge lábon álló lövőfegyverekkel szemben is naiv játékszer csupán. Mit volt mit tenni: a hagyományos angol csökönység utoljára is engedni volt kénytelen. De akkori ijjászai a mai napig is büszke ez a konzervatív szigetország, melyről maga az éles látású King kapitány sem késik kijelenteni, hogy a lövőfegyvereknek különösen katonai alkalmazása tekintetében még manapság is meglehetősen hátra van maradva.

A kínaiak már a XII-ik században ismertek és használtak is valamelyes ágyú-féle instrumentumot. A lövőfegyvereket a spanyol mókrok hozták be a mi megvénhedt Európánkba, a XII-ik vagy XIII-ik században. Történeti hitelességgel meg van állapítva az is, hogy Flórencz 1326-ban elrendelte az ágyúk, ágyúgolyók és puskaapor gyártását, nemkülönben, hogy 1338-ban már ágyú és lőpor volt található a londoni Towerben és a roueni arzenálban; 1372-ben pedig kis ágyúkat tartottak a francia hajók fedélzetén.

King kapitány feljegyzése szerint a lövőfegyverek használata és tökéletesítése tekintetében a németek jártak elől jó példával és hogy a tűzértséget a rosbechi csatamezőn alkalmasták legelőször, 1382-ben.

Szóval, volt idő, mikor még az általuk oly sokszor kifigurázott — kováspuskák is szinte elérhetetlen magasságban lebegtek a földkerekség lövőfegyverei fölött.

KÉPEINKHEZ.

A román harcztérről.

Az ellenfeleknek az utóbbi időben harczbavetett erői — ugylátszik — bizonyos időre kiegyenlítették egymást. A nagyobb fontosságú harcztérről való tartózkodás erre enged következtetni s egy idő óta tényleg csak a különféle frontrészekben történt részleges ütközetekről és apróbb csatározásokról adnak hírt a hadisajtószállás napi jelentései.

A román fronton is megszűntek a nagyobb jelentőségű hadműveletek egyidőre. Elképzelhetjük magunktól is, de felemlítik az egyes hadijelentések is, hogy a nagy hideg és erős havazások majdnem teljes tétlenségre kárhoztatják a csapatokat s az imitt-amott előforduló helyi jelentőségű járőrharczokon kívül csak ágyútűzzel, légi harczzal és kézfegyverekkel nyugtalanítják egymást az ellenséges felek.

A lövészárokra került most a sor, mint máskor hasonló időben. Oda kényszerítette a zord idő az embereket. Mindazonáltal a front mögötti közvetlen vonalrészben észrevehető elevenség uralkodik. Amint azt a jelen számunkban közölt képek egyikén is látható, unalmában mindent kitalál a katoná. Ezek is valahonnan egy pianinót szereztek és annak hangjai mellett töltik az unalmasnak tetsző időket. Mert hát a harmadfél évi megszokottság után a harczmoraj szinte hiányzik a magyarnak. Ha tehát természetben nem kaphatják, a zongora döngedelmes hangjaival igyekeznek helyettesíteni a már megszokott pergőtűzet. Ez viditőbb, kellemesebb és veszélytelenebb is amannál. Közben szólhatnak az ágyúk, nem viad meg tőle senki. S legfeljebb a lövészárokbeliek felváltása hoz egy kis változatosságot az oda következő csapatok napi életébe. A felváltottak pedig folytatják tovább a mesemondás és a zene melletti szórakozást ott, ahol amazok abbahagyták.

HIREK.

Adományok. Legújabbán a következő adományok folytak be hozzánk. A vak katonák javára: a dárdai őrs legénységétől 7 K 50 fillér, Gönczi Lajos 2. oszt. őrmestertől, Magyarádról 19 K 80 fillér, Jakab József 2. oszt. őrmestertől Küküllővárról 10 K, a czinkotaj őrs legénységétől 10 K; a háborúban elesett vagy meghalt esendőr egyének özvegyei és árvái javára: Kállnay Gyula, szatmár-megyei főispáni titkár urtól 10 K.; a Vörös Kereszt javára: Rend Lajosné postaügynöktől Benczenczről 5 K.; az internátus javára: a czinkotaj őrs legénységétől 10 K. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

Dicsérő elismerés. Pozvai Ferencz, VI. számú esendőr kerületbeli alőrmesternak a barzászkai terep szakaszparancsnokság, a háborúban, az ellenség előtt tanúsított

HEGEDŰ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

a legjobb minőségben az egész országban ellamert elsőrangú magyar hangszertelepen

Roményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kéréndő.

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
ismertebb 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. azél dramaszervezettel

A román frontról. — Az Olt alsó folyása Romániában.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

D. alörm. Gödöllő. Igényének megállapítását szolgálati uton kérje.

Rusztói örs. A csendőrségi zsebkönyv szerkesztősége útján megrendelheti.

B. L. Mosonszentandrás. 1. Másodizben teljesített tényleges katonai szolgálati ideje beszámít. 2. Korlátlan kimaradásra van igénye.

Zala. Nézetünk szerint Önt illeti meg.

1887. 1. Rendelet nélkül kérheti. 2. Jogos. 3. Birtokában marad. 4. Igen. 5. Napi 840 grm. 6. Tanfolyamok a háború alatt szünetelnek. 7. Megkísérélheti. 8. Kimerítő válaszára nincs terünk; forduljon a legközelebbi államépítészeti hivatalhoz.

A. Ó. Lehetséges, a Szolg. szab. I. Rész. 53. pontja szerint is. A bélyeget lapunk javára bevételztük.

150. Ha magánvagyonra nincsen: nem.

666. H. T. Megfelelő természetbeni élelemre avagy annak pénzbeli ellenértékére igényük van.

Ulog. 21.—63. 1. Igen. 2. Kérheti, de az eredmény nagyon kétséges.

Béke. Nem, csupán azoknak, kik 1908 december 2-án tényleges szolgálati idejük második évében állottak.

N. J. Gyulafehérvár. Szolgálati ügy.

Szakács örmester. 1. Munkában van. 2. Rövid időn belül. **M. Gy.** Rövid kérvényben a m. kir. belügyminiszter úrtól kell kérnie.

Szerbia 1917. A nősülés minden tényleges csendőrrre nézve engedélyhez van kötve. Engedélyezés iránt állomány-illetékes csendőrkerületi parancsnokságához szolgálati uton folyamodjon. Egyébként bővebbet lapunk f. évi 2. számában, «N. M. Szerbia» jelige alatt adott válaszukban talál.

F. I. 1. Nem. 2. Igen.

Havasvár 18. 1—2. Tényleges csendőrökre semmiféle sorozási rendelet nem vonatkozhat. 3. Alig hiszszük.

Neptun. Pályázhat. Kérvényét a cs. és kir. külügyminiszter úrhoz kell kezdeni.

Népfőlkeldő 2. Nézetünk szerint beosületsértést képez. Minden kir. törvényszék székhelyén van kinovezett írásszakértő.

2. oszt. ezüst vitézségi érem. A különbözet odaitélése a jelvénypótdíj alap kamatjövredelméhez képest hivatalból történik. Az odaitélés a háboru alatt be van szüntetve.

777. Igen, a mennyiben összesen hat évet ténylegesen szolgált.

Öreg csendőr. Igen.

B. M. G. 1887. A tábornagy az I., a vezérezredes a II. rangosztályba sorol. 2. Tekintetes; badsak születésénél vagy egyéb állásánál fogva (gróf, báró vagy kamarás) magasabb cím nem illeti meg.

Hadiönkéntes. 1. Felfogása téves; Ön mint csendőrségi szolgálatot teljesítő népfőlkeldő áll alkalmasan a átbevezetésre csupán szolgálatteljesítés céljából a csendőrséghez — és nem a csendőrség állományába — történt. 2. Még nincs szabályozva, de valószínű.

Zsebkönyv. A napokban kiadásra kerül. Bővebbet lapunk f. évi 2. számában «Hírek» között.

R. T. Állományilletékes csendőrkerületi parancsnokságtól kérje. Nézetünk szerint a nyilatkozat nem akadály.

Kárpátok hérczel. Kérdését innen nincs módunkban elbírálni. Forduljon szaka szparancsnokához.

1917. Sorsjegye nem nyert.

önfeláldozó magatartásáért, továbbá ugyanezen alörmes-ternek a Bánát körlet-parancsnokság, a háború folyamán, a határvédelmi szolgálatban, az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataiért, teljes elismerését fejezte ki.

Kérelmek. Bakó Antal alörmester, aki jelenleg Stubnyafüredőn tartózkodik, kéri mindazokat, akik Péterfi Ferencz III. számú csendőrkerületbeli alörmester jelenlegi címét és tartózkodási helyét ismerik, hogy ezt vele egy elintézetlen csendőrségi ügy mielőbbi rendbehozatala céljából tudassák.

Borka Ágostonné kéri mindazokat, akik csendőr fia, Borka Ferencz leánymezői örsbeli csendőr sorsáról valamit tudnak, hogy ezt vele a tordai örs útján tudatni sziveskedjenek. Borkáné azt hiszi, hogy fia a román betörés áldozata lett.

Ilyés Lajos tizedes, aki a 40. dandárhoz van beosztva, tábori postaszáma: 102, közölni kéri, hogy Szebeny Péter csendőr örmester, aki neki sógora, jelenleg hol teljesít szolgálatot.

KÜLÖNFÉLÉK.

Élelmezési rendszabályok Angliában. Egy rotterdami újságnak jelentik Londonból: Az élelmezés körül elrendelt megszorító intézkedések életbeléptek. Az új hadikenyéret január 29-én kezdik sütni és 81 százalék buzalisztból, zab, tengeri, árpa vagy rizslisztből kell készíteni. Tiszta buzalisztet kenyérsütésre nem szabad használni. Gabonával sem fácánt, sem más vadat nem szabad etetni. A cukormennyiséget különböző ételeknél felére kell leszállítani. Csokoládét fontonként négy shillingnél drágábban nem szabad eladni. Egyéb édességek nem kerülhetnek többbe, mint fontonként két shilling és nyolcz pennybe. Kalácsot nem szabad cukorral vagy csokoládéval bevonní, a tej-csokoládét pedig nem szabad tejjel készíteni. Zabot április 1-ig nem szabad Irországból kivinni. Az 1916-ból való burgonya ára nagyban ezer kilogrammonként nyolcz font sterling.

Mennyibe kerül a háború Angliának. Hírsl amerikai közgazdasági író, a ki kilépett az «Economist»-tól és «Common Sense» ezimmel új pénzügyi hetilapot indított, — mint Amsterdamból jelentik — lapja legutóbbi számában népszerű módon tárja az angol közönség elé, hogy Angolország vagyonát mennyit nyelt el eddig a világháború. Megállapítja, hogy a háború eddig Angolországnak 3800 millió font sterlingjébe került és arra a kérdésre, hogy mennyi egy ilyen összeg, a következőket feleli: «Képzeljük el, hogy Ádám ősapánk körülbelül hatezer év előtt való megteremtése óta a mai napig a nap és az éjszaka minden órájában ötven darab arany sovereign-t (1250 koronát) dobott a tengerbe. Ha ez megtörtént volna, akkor ez még mindig nem akkora összeg, mint a melyet Angolország két év, négy hónap és búsz nap alatt elpocsékolott a mostani világháborúban.»

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatású házi szer. — Eredeti tégely ára 2 korona. Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungarica gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhírű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben adományozni méltóztatott:

*a hadidíszítményes 3. osztályu vaskorona-rendet
díjmentesen:*

az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes
magatartása elismerésül:

Imreh Ferencz, VII. csendőrkerületbeli csendőr-alezre-
desnek, egy hadsereg csendőr-ezred parancsnokának;

a hadidíszítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elis-
merésül:

Proch József, egy hadtestparancsnokságnál beosztott
II. csendőrkerületbeli csendőrőrnagynak;

elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés ujjal tudtul adassék:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása és
kitünő szolgálatai elismerésül:

Gayer József, egy népfölkelő csendőrzászlóaljnál be-
osztott VII. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elis-
merésül:

Rohonczy Imre, egy hadseregparancsnokságnál be-
osztott VI. és

Hrabár Endre, egy hadsereg szállásmesteri osztály
tábori csendőr záróvonalmúl beosztott V. számú csendőr-
kerületbeli csendőrfőhadnagynak;

a legfelsőbb dicsérő elismerés tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített vitéz magatartásuk elis-
merésül:

Ziegler Emil, egy hadsereg népfölkelő-zászlóaljnál be-
osztott VII. számú csendőrkerületbeli csendőrőrnagynak;

Bodoky László, egy népfölkelő csendőr-zászlóaljnál
beosztott VII. csendőrkerületbeli csendőrhadnagynak;

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása és kitünő
szolgálatai elismerésül:

Cseresnyés Aladár, egy népfölkelő csendőr-zászlóalj-
nál beosztott I. csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elis-
merésül:

Fuxhoffer Gyula, egy hadsereg-parancsnokság szállás-
mesteri osztályánál beosztott V. és

Nagy Vilmos, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr-
őrnagynak; továbbá

Kosztka Ágoston, egy szállásmesteri osztályánál be-
osztott III. számú csendőrkerületbeli csendőrszázados-
nak és

hertelendi és vindornyalaki Hertelendy Ignác, egy
csendőrzáróvonalmúl beosztott VI. csendőrkerületbeli
csendőrfőhadnagynak.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elis-
merésül:

az 2. osztályu ezüst vitézségi érem:

Székács Antal alörmesternek, a II. számú csendőr-
kerületben;

a bronz vitézségi érem:

Imre József, I. oszt. örmesternek, a IV., Magyar Fe-
rencz, Bánfi Gyula, Tuba Ferencz, Matus János, Mes-
teri István és Pozvay Ferencz alörmestereknek, a VI.
számú csendőrkerületben.

Beosztatik:

a m. kir. belügyminiszter: urral egyetértőleg:

1917. évi január hó 1-ével:

Végh Kálmán, VII. számú csendőrkerületbeli főhad-
nagy-számvivő, [kerületénél létszámfelett való vezetés
mellett, a m. kir. belügyminiszterium csendőrségi (V/b)
osztályának állományába.

Nyugállományba helyeztetett:

1917. évi február hó 1-ével:

Preidt Gábor, a m. kir. belügyminiszterium csend-
őrségi osztályába beosztott III. számú csendőr-kerület-
beli százados-számvivő, a «Felülvizsgálati szabály» 3. §.
1. bekezdése alapján.

Választott lakhely: Budapest.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság
által:

Prikop Gergely vezető, az 1912—3. évben Máramaros
vármegye területén a hiszékeny lakosság körében a

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bórhás, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi foggyógyári kerékpárok. Csendőrségi díszvarrógépek. Világhírű tünékiúli pathéfonok. Világhírű tünékiúli gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár fel szerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

schizmatikus tanok hirdetője és terjesztőjének igen ügyes és leleményes nyomozással történt kézrekerítése, nemkülömben az 1916. évben Vitezkán András izai lakos kárára történt 4800 korona pénzlopás tettesének fáradságot nem ismerő buzgalommal és szakértelemmel eszközölt kézrekerítéseért;

Kiss Gyula járásörmester, az 1914. évben Tóth Jakab István tiszakarádi lakoson elkövetett emberölés tettesének nehéz körülmények között, kiváló ügyességgel, fáradságot nem ismerő buzgalommal eszközölt kiderítése és a tettes kézrekerítéseért;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által;

László Péter 1. oszt. örmester és Pizskis István alörmester, mert egy, az állam hadereje ellen elkövetett büntettségben, a nyomozást igen nehéz körülmények közt, nagy ügyességgel és körültekintéssel és teljes eredménnyel teljesítették, úgy, hogy az illetékes hadosztálybiróság elismerését is kiérdemelték.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Homoky József 1. oszt. örmester, Balogh Imre, Kelemen Boldizsár és Gnant Vendel alörmesterek, a 1914. évben Tóth Jakab István tiszakarádi lakoson elkövetett emberölés tettesének nehéz körülmények között, fáradságot nem ismerő buzgalommal eszközölt kiderítése és a tettes kézrekerítésénél járőrvezetőjük odaadó támogatásáért;

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Angyal János Pál csendőr, mert egy, az állam hadereje ellen elkövetett büntettségben, igen nehéz körülmények között lefolytatott hosszas nyomozásban járőrvezetőjét hathatósan támogatta.

Előléptettek:

2. oszt. örmesterré:

1915. évi január hó 1-ével:

Zsiros István és Király János, II. számú csendőrkerületbeli alörmesterek, Nagy István I., III. sz. csendőr-

kerületbeli ideiglenes nyugállományu alörmester és Fábrián István, IV. sz. csendőr-kerületbeli alörmester;

alörmesterré:

1915. évi szeptember hó 21-ével:

Mucsi István Ferencz, II. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi január hó 1-ével:

Ardeleán János I., Barabás Domokos és Albert Sámuel vezetők, továbbá Gátea Lőrincz csendőr, mindannyian VII. számú csendőrkerület állományából;

1916. évi január hó 15-ével:

Csobánczi Lajos Róbert, VII. sz. csendőrkerületbeli vezető és Barabás György, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi január hó 16-ával:

Biró Jónás, Balázs Lajos, Bálint Lajos, Bákai Márton, Csibi József, Fejér György, Fábrián András, Farkas Bálint, Farkas János II., Hadnagy Ádám, Imreh János, Imre Dénes II., Koródi Ferencz, Mega Károly, Pikét Antal, Réthi Ferencz, Simon Ferencz, Soós István, Szabó Lajos, Tima Lukács, Veres Pál és Veres Imre, VII. számú csendőrkerületbeli vezetők, azután Binder Mihály, Brassai Miklós, Geréd Dénes, László Pál, Mihály András, Oltyán János, Porzsolt József, Székely Márton, Tóth László és Ürmösi Domokos, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi december hó 15-ével:

Miklósi Gyula, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1917. évi január hó 1-ével:

Aladics Antal, Komlósi József, Tóth Sándor I., Nagy Mélykúti Vincze, Keleti István, Nagy Ferencz IV. és Kancsár János, II. sz. csendőrkerületbeli vezetők, azután Szögi Antal, Turucz János, Szücs János IV., Páncz István, Papp Zeigmond, Gaál Imre, Sándor Mihály és Takács Tamás, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök, továbbá Hudy György, VI. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1917. évi január hó 9-ével:

Bényei József és Szabó Sz. János, III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

☐☐☐ Telefon 153-44. szám. ☐☐☐

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek rés letreés készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünkknél, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadólevonásával). 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betető az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamatadó levonásával).

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal, mellet. Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

1917. évi január hó 15-ével:

Markó Lajos, Bosnyák István, Török Imre, Farkas László, Somodi Zsigmond, Gidró Bódog, Antalfi Lajos, Penez Pál, Kövendi Gábor, Simon Sándor, Gyur János, Nagyváthy Vendel, Farkas István, Rédei Győző, Uliczki János, Ábrabám József, Ternyák Gábor, Tóth Károly, Zsömbör József, Gál Sándor, Zsetnyai Gyula, Dezső Ferencz, Hegedüs József, Grieger József, Kigyós Ferencz, Kiss László IV., Varga József II., Knézy György, Németh János I., Madarasi Sándor, Szalai Gábor, Nagy Gyula, Horváth István III., Tóth László, Deák Ferencz, Gilányi Mihály, Hugyi Antal, Kiss László III., Kies István III., Józsa István II., Bibari Mihály és Varga Ferencz II., III. számú csendőrkerületbeli csendőrök:

1917. évi január hó 16-ával:

Karácsony Péter, Szücs János, Varga József, Lukács Imre, Lukács Jenő, Lukács Gergely, Tokai Sándor, Szelezsán Tivadar, VIII. számú csendőrkerületbeli vezetők, azután Nyeste Ferencz, Kiss Gábor, Tihanyi Dániel, Nagy Lajos, Ádám Béla, Magyar Sándor, Péntes Lajos, Mike Mihály, András János, Gyebrár Sándor és Tombác János ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök:

1917. évi január hó 24-ével:

Balkovics Gyula és Kiss Vidor, V. számú csendőrkerületbeli vezetők; Hamar Antal, Katona József, Tóth

István III., Spányik Antal, Németh Lajos II., Csuka Ferencz, Horváth József III., Pándi Ferencz és Váci Imre, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

Adamik József, III. számú csendőrkerületbeli alörmester 3 db és Halmi Mihály, IV. számú csendőrkerületbeli 1. oszt. örmester ugyancsak 3 db 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

Kapráriu Péter, III. sz. csendőrkerületbeli alörmester, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján. «Kertész»-re:

Muszka György, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr pedig családi nevét, ugyancsak belügyminiszteri engedély alapján. «Málnási»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Hazai Elemér főbadnagy, Győrffy Adél úrbölggyel. 1916. évi december hó 14-én, Budapecsten.

Kreisz Pál 2. oszt. örmester, Cs. Pötör Rózával, 1916. évi december hó 21-én, Tiszaföldváron.

Rédei Győző alörmester, Koós Ilonával, 1916. évi december 26-án, Molnasszecsődön.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahang, 2 váttal 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hang, 8 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hang 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszébb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA
királyi szabadalmazott hangszergyár
Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

VISZKETEKSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a „FEKETE ZSIR“

Kis dohoz 3 korona, nagy dohoz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállít kerékpárt, beszélőgépet, varrógépet, gummit és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Ellismerő levelem ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.

VÁRNAY L. SZEGED
csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Téli felszerelési szükségletét igyekeznek mindenki sürgősen beszerezni, mert az árak folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

Újonnan rendszeresített
6 és 13 m/m széles
**ezüst gallér sujtás,
kard és kardkötő,**
valamint
selyem csillagok
nálunk már jutányosan
beszerezhetők.